

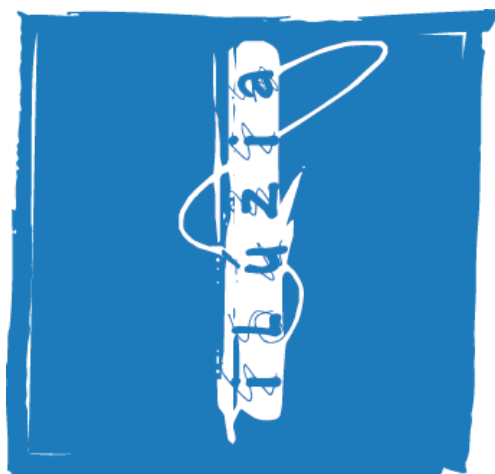
„Čo myslíš, ktorý z tých troch bol bližným tomu,
čo padol do rúk zbojníkov?“
On odpovedal: „Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo.“
(porov. Lk 10, 36 – 37)

Milí mladí priatelia,

vyrastal som na Orave v Tvrdošíne a v detstve som miništroval (je to veľmi dobrá vec, ktorá mi pomohla v duchovnom živote, odporúčam☺). Pamätám si, ako pri svätej omši, keď som počúval evanjeliové podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi, vrtala mi hlavou jedna otázka. Budete prekvapení, že nesúvisela so Svätým písmom, ale so zemepisom. V tom čase, asi ako každého chalana, ma bavilo poznať všetky hlavné mestá sveta, pohoria, rieky... To podobenstvo začína slovami: „Istý človek zostupoval z Jeruzalema do Jericha...“ Nerozumel som, ako môže človek „zostupovať“ do mesta. Zostupuje sa predsa z vrchu, z rebríka, z koňa, z povaly, a mohol by som pokračovať, ale z mesta? Vtedy som sa to nespýtal kňaza ani nikoho iného. Dnes viem, že som to mal urobiť (ak niečomu nerozumiete, pýtajte sa☺). Tuším, že som bol už na strednej škole, keď som prišiel na odpoveď a o nejakých ďalších 10 rokov som si to overil na vlastné oči. Totiž Jeruzalem leží vo vrchoch cca 800 metrov nad morom, kým Jericho asi 250 metrov pod úrovňou mora neďaleko Mŕtveho mora, pričom sú vzdialené len približne 30 km. V priebehu pár kilometrov skutočne prudko zostupujete dolu. A to už nehovorím o prekvapení, ktoré ma čakalo, keď som prišiel k Jordánu. Podľa rozprávania v Svätom písme som mal predstavu, že to bude rieka ako Dunaj alebo Volga, no dobre, tak aspoň ako Váh, alebo Hron... Jordán vám je taký menší potok, ktorý v období sucha na niektorých miestach aj preskočíte.

To nie sú jediné ilúzie, či nesprávne predstavy, ktorých som sa potreboval zbaviť. Dnes viem, že je potrebné si vždy zachovať a brániť ideály, ale treba mať odvahu a pokoru strácať ilúzie. Ak si chcete udržať ideály, treba ich spoznávať, aby ste ich vedeli odlíšiť od ilúzií.

Evanjeliový znalec zákona a kňaz, či levita v podobenstve (porov. Lk 10, 25 – 37), prežívali čosi podobné. Tiež mali svoju **ilúziu o Bohu**. Evanjeliový znalec zákona žiadal od Ježiša, aby mu dal hranice. Chcel vedieť, čo ešte musí a čo by už nemusel robiť, aby pritom pred Bohom stále vyzeral dobre a pred ľuďmi nestratil dobrý imidž. My nie sme vôbec iní. Tiež občas **trpíme minimalizmom vo vzťahu k Bohu a k ľuďom okolo nás**. Koľko najmenej otázok musím vedieť, aby som ešte „prešiel“ na birmovke? 100-200? Stačí predsa, keď v nedeľu pôjdem do kostola, však Božie prikázanie nehovorí o svätých omšiach cez týždeň a pod.

Taká duchovná „fatamorgána“ môže narobiť veľa škody. A poviem to rovno – **nesprávne chápanie milosrdenstva Boha je častou súčasťou našich fatamorgán**, podľa ktorej Pán Boh je dobrý, odpúšťajúci, láskavý..., to len vy, kňazi a Cirkev, ste si to poprekrúcali, trváte na spovediach, náprave života, pravidelnej modlitbe... Žiaľ, **Božie milosrdenstvo sme zamenili za ilúziu Božieho pritakávania našim hriechom a nechotu sa zmeniť.**

Viacerí z nás by privítali ilúziu takého „obývačkového“ kresťanstva, v ktorom, v teple a v papučkách, nikto odo mňa nič nechce (a keď, tak len minimálne, aby som sa pritom nezapotil...). Mám obavu, že ho mnohí aj žijeme. Rozumejte mi dobre, priatelia, vôbec nemám nič proti obývačke. Využívam ju aj ja. Je to dôležitý priestor v našich domovoch, v ktorom sa stretávame s rodinou, priateľmi, návštevami. Skôr som mal na mysli symbolické označenie našej uzavretosti, individualizmu a nezdravého pohodlia. Pozrite, akú paniku v našej spoločnosti vyvolala téma utečencov. Klobúk dolu pred všetkými, ktorí ponúkli svoju pomoc, ba dokonca sú pripravení ponúknuť svoje príbytky. Taký postoj je skutočne ľudský a kresťanský.

Na Ježišovi obdivujem, ako človeka dokáže rýchlo dostať do reality tým, že mu **prevráti jeho dovtedajšie ilúzie úplne naruby.** Pýtaš sa úplne zle. Nedožaduj sa toho, ako sa tí druhí majú správať k Tebe, nekolíkuj si teritórium svojich obľúbencov a tých, ktorí nestoja ani za reč. **Začni od seba, zostúp k druhému ako prvý, buď aktívny, nečakaj na ostatných, premýšľaj komu a ako môžeš pomôcť...**

Teším sa na Jubilejný rok milosrdenstva. Je to pre mňa výzva napodobňovať Boha: byť milosrdným, ako je On milosrdný; byť odpúšťajúcim, ako je On odpúšťajúci. Chcem neustále objavovať ideály a zbavovať sa ilúzií. Pridajte sa.

**Váš spolupútnik na ceste nasledovania Krista
František Trstenský**

Z Písma Citáty zo Svätého písma.

(Lk 10, 25 – 37)

Tu vystúpil ktorýsi znalec zákona a povedal, aby ho pokúšal: „Učiteľ, čo mám robiť, aby som bol dedičom večného života?“ Ježiš mu vrazil: „Čo je napísané v Zákone? Ako tam čítaš?“ On odpovedal: „Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, zo všetkých svojich síl a z celej svojej mysle a svojho blížneho ako seba samého!“ Povedal mu: „Správne si odpovedal. Toto rob a budeš žiť!“ Ale on sa chcel ospravedlniť, preto sa opýtal Ježiša: „A kto je môj blížny?“ Ježiš povedal: „Istý človek zostupoval z Jeruzalema do Jericha a padol do rúk zbojníkov. Tí ho ozbíjali, dorážali, nechali ho polomŕtveho a odišli. Náhodou šiel tou cestou istý kňaz a keď ho uvidel, obišiel ho. Takisto aj levita: keď prišiel na to miesto a uvidel ho, išiel ďalej. No prišiel k nemu istý cestujúci Samaritán, a keď ho uvidel, bolo mu ho ľúto. Pristúpil k nemu, nalial mu na rany oleja a vína a obviazal mu ich; vyložil ho na svoje dobytča, zaviezol ho do hostinca a staral sa oň. Na druhý deň vyňal dva denáre, dal ich hostinskému a povedal: „Staraj sa oň a ak vynaložíš viac, ja ti to zaplatím, keď sa budem vracat’.“ **Čo myslíš, ktorý z tých troch bol blížnym tomu, čo padol do rúk zbojníkov?**“ On odpovedal: „Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo.“ A Ježiš mu povedal: „Chod’ a rob aj ty podobne!“

(Gal 5, 13 – 14)

Lebo vy ste povolani pre slobodu, bratia, len nedávajte slobodu za príležitosť telu, ale **navzájom si slúžte v láske!** Veď celý zákon sa spĺňa v jedinom slove, v tomto: „**Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!**“

(Ž 112)

ALELUJA.

Blažený muž, ktorý sa bojí Pána
a má veľkú záľubu v jeho príkazoch.
Jeho potomstvo bude mocné na zemi,
pokolenie spravodlivých bude požehnané.
V jeho dome bude úspech a bohatstvo,
jeho spravodlivosť ostane naveky.

**Spravodlivým žiari svetlo v temnotách,
milosrdný, milostivý a spravodlivý.
V oblube je človek, čo sa zľutúva a rád pomáha,
čo svoj majetok čestne spravuje;
nikdy nezakolíše.**

Vo večnej pamäti bude spravodlivý,
nebude sa báť zlej zvesti.
Jeho srdce je pevné, dôveruje v Pána,
bezpečné je jeho srdce, nebojí sa,
kým nepokorí svojich nepriateľov.
Rozdeľuje a dáva chudobným;
jeho dobročinnosť potrvá naveky
a jeho moc a sláva budú stále rásť.
Hriešnik to uvidí a zanevrie,
zubami bude škrípať a hynúť závišťou.
Želanie hriešnikov vyjde nazmar.

Aktivita 1: OČNÝ KLAM SRDCA

Cieľ: „Otvoriť oči srdca“ – pomocou iluzórnych fotografií a očných klamov poukázať na ilúzie a klamy, ktorými trpí naše srdce. Táto aktivita je vhodná na začiatok témy o ilúziách.

Predpokladaná dĺžka trvania: cca 20-30 min.

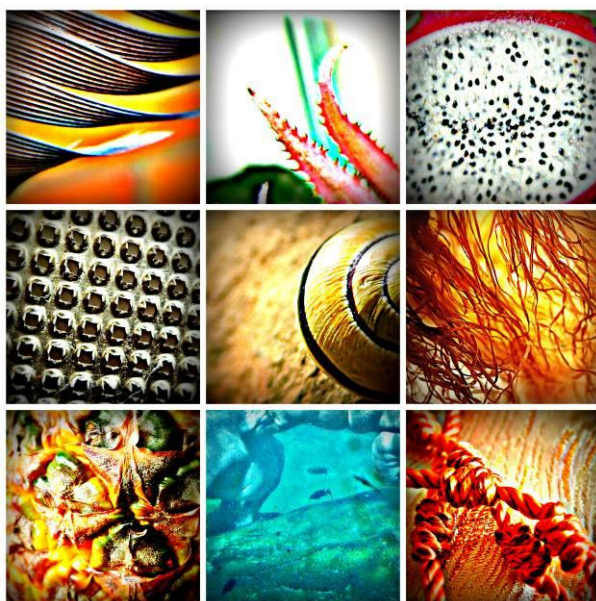
Pomôcky:

- projektor na premietanie obrázkov;
- obrázky detailov aj originálne snímky si môžete stiahnuť na našej stránke v sekcii MILOSRDNÝ ROK - „Na stiahnutie“.

Poznámky pre učiteľa/animátora:

- 1) **Fotoilúzie** – bez nejakých veľkých príprav, či vysvetľovaní popros účastníkov, aby si pohodlne sadli a sústredili sa na to, čo im budeš premietat': **Uvidíte fragmenty/detaily väčších fotografií. Sú trošku upravené, aby neboli tak ľahko identifikovateľné. Vašou úlohou bude prísť na to, z čoho daný fragment/detail pochádza, teda čo je v skutočnosti odfotené.**

Koláž z detailov:

Usmerni ich, aby svoje tipy nevykrikovali hneď nahlas.

Nechaj pri každej fotografii chvíľu ticho a potom ich vyzvi, aby hovorili svoje tipy.

Ideálne by bolo, keby si im kládol zneisťujúce otázky – napr.

Je to zviera alebo rastlina?

Je to živé, alebo neživé?

Alebo aj konkrétne otázky ku konkrétnym obrázkom – napr.

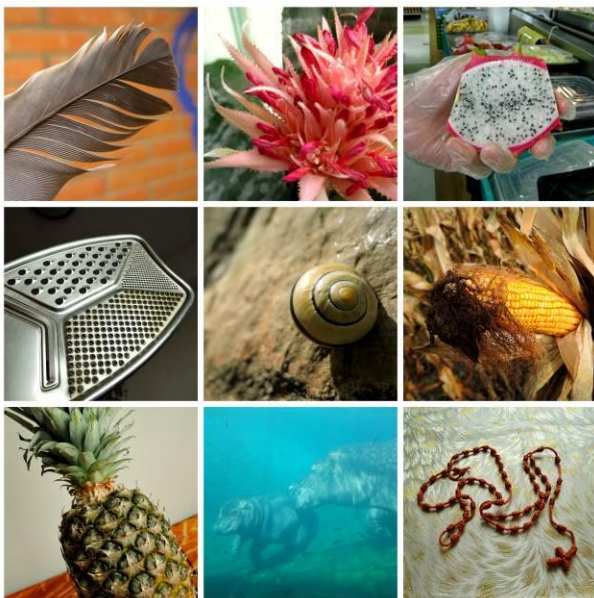
Je to ulita, alebo ázijský klobúk odfotený zhora?

Keď sa vyčerpá ich tvorivosť pri danom obrázku, premietni im originálnu fotografiu. Takto pokračuj pri všetkých deviatich obrázkoch.

Pýtaj sa ich, či ich „realita“ prekvapila, či boli zo seba smutní, že neuhádli, alebo či mali radosť, ak tipovali správne...

Môžete to celé urobiť ako súťaž. Kto bude mať najviac správnych tipov, môže byť odmenený... Fantázii sa medze nekladú.

Koláž z originálnych snímok:

Správne odpovede:

- pierko holuba
- kvet *Echmea*
- ovocie *Pitahaya*

- kovové strúhadlo
- ulita slimáka
- „vlasy“ z kukurice

- ananás
- hrochy pod vodou
- uzlíkový ruženec

- 2) **Ilúzie srdca** – Spýtaj sa účastníkov, čo si predstavujú pod slovom „ilúzia“. (V slovníku je zadefinovaná ako klamná predstava, vidina, mámenie...) Po ich odpovediach pokračuj takto, alebo podobne: **Mali sme možnosť na vlastné oči zažiť ilúzie. Detail nás niekedy zmiatol, oklamal..., lebo nevystihoval celok. Podobne je to aj v našom živote vo vzťahoch. Často ostaneme len pri detaile, podľa ktorého si začneme vytvárať ilúziu celku. A celok pritom môže byť úplne odlišný... Skúste si spomenúť na situáciu, v ktorej ste posudzovali človeka podľa nejakého vonkajšieho „detailu“, výzoru, tónu hlasu, gesta... Uverili ste ilúzii..., ale po nejakom čase ste zistili, že ten človek je úplne iný. To zistenie mohlo byť pozitívne (dotyčný je v skutočnosti oveľa lepší, než za akého ste ho pokladali) alebo negatívne (ilúzia dobrého človeka sa rozplynula...).**

Navrhni účastníkom, že sa môžu s podobnou skúsenosťou podeliť s ostatnými. Takéto príhody bývajú niekedy úsmevné, inokedy mrazivé... Citlivo usmerňuj diskusiu, prípadne sa sám zapoj nejakým svojím zážitkom.

Na záver sa spýtaj účastníkov, čo robia pre to, aby sa nedali oklamať „ilúziami srdca“.

- 3) **Modlitba** – aktivitu ukončíte modlitbou vlastnými slovami, v ktorej poprosíte o odpustenie za všetky ilúzie, ktoré si vytvárame vo vzťahoch s blíznymi...

Aktivita 2: ILÚZIA LABYRINTU ŽIVOTA

Cieľ: V niekoľkých na seba nadväzujúcich „ilúziách“ sa zamerať na odhaľovanie pravdy a na nepridžžanie sa mylných predstáv o Bohu/svete/luďoch. Povzbudiť mladých, aby sa snažili „ísť“ do hĺbky.

Predpokladaná dĺžka trvania: cca 90 min.

Pomôcky:

- nábytok vhodný na presúvanie (alebo iné potenciálne prekážky);
- doska/niečo čo sa dá dvihnúť do výšky aj s človekom/obrátený stôl;
- šatka na zaviazanie očí;
- väčšie (A3) papiere, aj menšie (A5) papieriky, pre každého člena;
- písacie potreby, fixky;
- tabuľka čokolády, nôž, doska na krájanie;
- CD prehrávač, sviečky.

Poznámky pre učiteľa/animátora:

- 1) Ilúzia strachu** – spoločne s účastníkmi priprav v miestnosti „opičiu dráhu“. Využiť sa dá všetko, čo je po ruke – stoličky, stoly, skrinky, vešiaky, matrace, kreslá. Tieto veci treba premiestniť tak, aby vznikla jedna dráha, na ktorej treba niečo preskočiť, podliezť, preplaziť sa, preliezť. Na koniec dráhy umiestnite dosku/obrátený stôl. Všetkým účastníkom daj 5 minút na to, aby si dráhu čo najlepšie zapamätali. Potom ich vyzvi, nech si spomedzi seba vyberú najlepšieho športovca. Veźmi ho so sebou za dvere a zaviaž mu oči. Treba mu zdôrazniť, že ho čaká nebezpečná úloha a musí si dávať veľký pozor. (Žiadna nemocnica! ☺) Jeho úlohou bude prejsť dráhu so zatvorenými očami, pričom mu ostatní účastníci budú hovoriť, kde sú prekážky. Na záver sa musí dostať na pripravenú dosku/obrátený stôl, s ktorou bude zdvihnutý do veľkej výšky, odkiaľ bude musieť zoskočiť.

Druhý animátor zatiaľ s ostatnými celú dráhu potichu odstráni. Treba im vysvetliť, že budete športovca držať v ilúzii a hovoriť mu, čo má preskočiť alebo podliezť. Je veľmi dôležité, aby sa do toho úplne vžili a pripomínali mu, aké je to náročné a nebezpečné... Ďalej je podstatné občas sa mu dotknúť napr. stoličkou časti tela, aby si skutočne myslel, že všetky prekážky tam reálne sú...

Keď športovec príde na koniec, postaví sa na dosku/obrátený stôl a vy ho zdvihnete do výšky. V skutočnosti však stačí 15 cm – človek so zviazanými očami to nevie rozlíšiť. Pri dvíhaní nech sa chytí hlavy niekoho iného- akoby sa istil. Dotyčný, ktorého sa dvíhaný chytil, si ale musí pri dvíhaní dosky/obráteného stola úplne čupnúť (až ľahnúť), aby si športovec myslel, že je veľmi vysoko. A pritom bude v 10-20 cm výške. Daj mu pokyn, aby skočil... Potom nech si dá dole šatku...

Sadnete si do kruhu a spýtaj sa ho: **Ako si sa cítil, keď si nevedel, čo je pred tebou? Mal si strach? Dôveroval si ostatným, alebo si sa skôr spoliehal na to, čo si si zapamätal? Veril si, že ideš pomedzi prekážky a že si v závere vo veľkej výške? Žil si teda v ilúzii? Aké pocity ťa zaplavili, keď si si dal dole šatku z očí a ilúzia skončila?**

2) **Ilúzie Boha** – na steny miestnosti (ak sa dá, tak aj vo viacerých miestnostiach) rozmiestni čo najďalej od seba papiere, na ktorých sú napísané otázky:

- (1) Je pre teba Boh policajt?
- (2) Myslíš si, že ťa Boh trestá?
- (3) Máš pocit, že ťa Boh do niečoho núti?
- (4) Pýtaš sa sám seba, prečo Boh dopustí vojny, katastrofy...?
- (5) Máš dojem, že neveriaci sú zlí?
- (6) Stalo sa ti, že sa neveriaci zachoval lepšie ako ty?
- (7) Máš odstup voči ľuďom s inými názormi a hodnotami?
(neveriaci, homosexuáli, Rómovia, ...)
- (8) Čo si asi oni myslia o tebe?

Účastníci chodia pomedzi napísané otázky a postupne si píše odpovede na svoje vlastné papiery. Napíšu si vždy číslo otázky a k nemu svoju odpoveď. Ak nemáte dostatočne veľký priestor, účastníci môžu otázky dostať vopred vytlačené.

V pozadí môže jemne hrať hudba, prípadne môže byť celý priestor osvetlený len sviečkami... Po 10. minútach si všetci sadnite do kruhu. Nahlas čítaj otázky a popros účastníkov, aby sa podelili so svojimi odpoveďami. Ty sa tiež pridaj do diskusie.

Na záver zdôrazni, že z mnohých ilúzií počas života vyrastieme. Napr. v detstve sme si Boha predstavovali ako trestajúceho policajta, hoci dnes ho už tak nevnímame. Ale v mnohých ilúziách žijeme stále! Preto je potrebné stále hľadať pravdu vo Svätom písme, v modlitbe a v ľuďoch...

3) **Čokoládová ilúzia** – priprav „obecenstvo“ na unikátnu ilúziu. Nožikom rozkroj čokoládu podľa obrázka. Z troch najväčších kúskov sa dá opäť poskladať akoby celá tabuľka – stačí vymeniť dve ľavé časti. Jeden kúsok čokolády ostane „voľný“. Nechaj účastníkov špekulovať nad tým, ako je to možné... Potom sa ich spýtaj: **Čo má spoločné táto čokoláda s Ježišom?** (Např. rozdáva sa, dáva sa nám ako pokrm, delí sa a pritom stále ostáva aj niečo navyše, je veľmi dobrý ☺.) Na záver je dobré pripomenúť, že Ježišove zmŕtvychvstanie a rozdávanie sa nie je žiadna ilúzia. Aktivitu ukončíte modlitbou a rozdelením čokolády ☺.

4) **Modlitba:** Pane Ježišu, daj aby sme o tebe a tvojom Otcovi nemali žiadne ilúzie. Ty nie si nespravodlivý policajt, ktorý nás trestá za všetky naše hriechy, aj keď je ich veľa. Ak sa nám zdá, že „trestáš“, vieme, že to je vždy pre naše dobro. Máme sa poučiť z našich chýb a posunúť sa tak bližšie k svätosti. Ďakujeme, že v evanjeliu môžeme vidieť tvoju pravú tvár a žiadnu ilúziu. Amen.

Aktivita 3: MILOSRDENSTVO K SEBE

Cieľ: Porozumieť lepšie 1. prikázaniu – nemôžeme naozaj milovať iných, ak nemilujeme, neprijímame sami seba. **Milovať seba samého – ako svojho blížneho...** Áno, je to naopak, a pritom je to to isté. Ale akosi nám to nesedí, máme problém to žiť...

Predpokladaná dĺžka trvania: cca 40 min.

Pomôcky:

- farebné obrázky osobností/projektor na ich projekciu. Obrázky si môžete stiahnuť na našej stránke v sekcii MILOSRDNÝ ROK - „Na stiahnutie“;
- Sväté písmo pre každého účastníka;
- perá, papiere, farebné fixky, lepidlo;
- text modlitby vytlačený na farebnom papieri - pre každého účastníka.

Poznámky pre učiteľa/animátora:

- 1) **Ilúzia s názvom „hurá efekt“** – ukáž/premietni mladým postupne obrázky 4 mužov (Larry Page, Edward Teller, Guy Gilbert, Anders Breivik,) zatiaľ im nehovor mená, ani ich popisy. Môžeš sa ich spýtať, ako na nich tváre pôsobia, aké vlastnosti by mužom prisúdili, podľa čoho ich hodnotia, či sú im sympatickí... Môžeš sa napr. spýtať, komu z nich by dali postrážiť mladšieho súrodenca, alebo koho by prijali k sebe domov na týždeň, keby to dotýčný potreboval...

Potom prirad' k obrázkom mená a popisy. Zmenili sa názory účastníkov? Boli prekvapení? Môžete o tom chvíľočku diskutovať. Vysvetli účastníkom, že ak sa ich prvý dojem a hodnotenie nezhodlo s realitou – podľašli „hurá efektu“, t.j. tendencii súdiť ľudí len podľa prvého dojmu, podľa výrazu tváre, oblečenia...

Larry Page – jeden z dvojice mužov, ktorí založili spoločnosť Google (*hore vľavo*);
Edward Teller – rozporuplný americký vedec, presadzoval vývoj nových ničivých zbraní, bol považovaný za „otca vodíkovej bomby“ (*hore vpravo*);

Guy Gilbert – francúzsky rímskokatolícky kňaz, svoj život zasvätil službe mladým ľuďom žijúcim na okraji spoločnosti (*dole vľavo*);
Anders Breivik – masový vrah, v roku 2011 zabil v Nórsku 77 ľudí;

- 2) **Ilúzia s názvom „moja identita“** - ukáž účastníkom ďalšie obrázky, pravdepodobne nebudú mať problém spoznať bratov - princov - Harryho a Viliama. Vidíme, že princovia sú v rôznych situáciách, inak vyzerajú, odlišne sa tvária... Presne tieto veci boli pred chvíľkou pre nás rozhodujúce- čím to je, že teraz sme o ich kráľovskom pôvode presvedčení? Pýtaj sa ďalej účastníkov:

**A čo princovia Harry a Viliam?
Vedia o tom, že sú kráľovskí synovia?
Odkiaľ to vedia?
Je toto ich presvedčenie pevné?**

**Určite áno!
Zmení sa ich vnímanie svojho pôvodu,
identity a hodnoty, keď sú na
olympiáde, na ihrisku, alebo s otcom?**

**S istotou môžeme povedať, že vždy budú
vedieť kým sú, aký majú pôvod...**

Diskutujte ešte chvíľku o tom, či my sami prežívame s takou istotou to, že sme kráľovské deti, že naša hodnota a identita spočíva v tom, že sme deťmi Kráľa, najvyššieho a všemohúceho Boha Otca. Pravdepodobne prídete na to, že stabilita tejto našej identity je značne poškodená. Máme o sebe a svojej identite pokrivené názory, ilúzie, falošné predstavy...

3) Práca so Svätým písmom – prečítajte si spolu úryvok (**Lk 10, 25 – 29**).

*Ježiš znova potvrdzuje najdôležitejšie prikázanie, ktoré už dávno predtým zanechal jeho Otec Izraelskému národu. Čo teda máme robiť, aby sme boli dedičmi večného života? Milovať Boha, svojho blížneho a seba. Pýtaj sa mladých, či sa tiež tak, ako znalec zákona, pýtajú Ježiša na to, kto je to vlastne ten blížny, ako ho milovať? Prečítajte si spolu Ježišovu odpoveď (**Lk 10, 30 – 37**).*

Diskutuj s účastníkmi: Túto stať z evanjelia veľmi dobre poznáme. Často sme vyzývaní k tomu, aby sme neboli ako kňaz a levita, ktorí chciac-nechtiac prehliadli dobitého muža na ceste. A pravdepodobne všetci máme v ochote srdca a v darovaní času iným rezervy... Možno často rozmýšľame nad tým, ako pomôcť iným ľuďom, ako byť užitočními, odkiaľ máme brať toľko síl a lásky? Otec však nechce, aby sme dávali z toho, čo nemáme. On sám nám dáva svoju lásku a milosť, aby sme vládali byť milosrdnými. Robí to však veľmi múdro – otcovsky. Učí nás, že máme milovať najprv sami seba. Všimnime si prikázanie: „... miluj svojho blížneho ako seba samého.“ Teda najprv máme milovať seba, byť si vedomí svojej hodnoty, prijímať seba samých. Vráťme sa k obrázkom princov – my v našej identite a hodnote nemáme celkom jasno.

4) Ilúzia „ja“ – pozvi účastníkov k ďalšej aktivite: daj každému hárok papiera a vyzvi ich, aby naň napísali svoje meno – čo možno najkrajšie, ozdobne, fantázií sa medze nekladú... Môžeš im na to dať pár minút, ale nie priveľa. Papier nech majú pritom orientovaný na výšku a na napísanie svojho mena nech využijú celú hornú polovicu. Tento postup je dôležitý, s papierom budeme ešte ďalej pracovať.

Vysvetli účastníkom, že to, ako ozdobili svoje meno vyjadruje ich veľkú hodnotu a kráľovský pôvod, identitu, ktorú pre nás vysníval a daroval nám Otec. Avšak my na to často zabúdame, pri rôznych situáciách si túto hodnotu necháme akoby ukradnúť. Súhlasíme s výrokmi o nás, ktoré sú negatívne, a pritom nepravdivé, sú to klamstvá o nás, o našej hodnote.

Napr. ak niekto o nás povie: „Ty si babrák, nič nevieš spraviť poriadne!“ alebo „Ty v živote nič nedosiahaš... nikdy sa nevydáš... nezvládneš to... nemáš na to!“ Alebo my sami o sebe hovoríme: „Som taký neschopný... nie som dosť pekná... všetko pokazím... nie som dosť dobrý/á... hnevám sa na seba, pretože...“

Toto všetko sú veci, ktoré kazia Božiu slávu v nás, ktoré nám bránia vidieť sa tak, ako nás vidí Otec.

Pozvi teraz účastníkov, aby do dolnej polovice papiera napísali všetky takéto a podobné výroky, ktoré si o sebe oni myslia, alebo to niekto o nich povedal, a oni tomu uverili.

Uisti ich, že tento papier je len pre nich, nebudete o tom hovoriť nahlas, nikto ho nebude čítať.

- 5) **Pokračujeme so Sv. písmom** – prečítaj úryvok (**Gal 5, 13 – 14**). Povzbud' účastníkov týmito slovami: máme milovať blížnych, milovať aj samých seba – a to všetko v slobode. Mnohokrát vieme odpustiť, aj pomôcť blížnemu, prejavíť mu lásku a milosrdenstvo... oveľa ľahšie ako sebe. Ježiš chce, aby sme mohli milovať aj seba a aby sme boli slobodnými od všetkých falošných predstáv o sebe, od ilúzií, klamstiev, aby sme si boli vedomí tej veľkej hodnoty, ktorú máme. Pozvi účastníkov k spoločnej modlitbe – v ktorej možno urobiť prvý milosrdný krok k sebe samému, k sebe samej.

- 6) **Modlitba** – prečítajte si znova podobenstvo o milosrdnom samaritánovi. Popros účastníkov, aby sa vcítili do roly ozbýjaného cestujúceho. **Pozrite sa na papier so svojim menom. Možno sú tam klamstvá, ilúzie, veci, ktoré nás odd'ľujú od Otca aj od toho, ako nás vidí on sám. Mnohé z nich možno prežívame ako bolesť, zranenie. Prijat' milosrdenstvo a odpustenie môžeme na základe pokánia. Odprosujme chvíľku vlastnými slovami za ilúzie a klamstvá, ktoré sme si sami vytvorili alebo im uverili, keď ich niekto vyslovil, a ktoré zatienili vedomie o našej hodnote... Ježiš, odprosujeme ťa za to, že sme viac počúvali, čo o nás hovorí svet, ako Slovo, ktoré o nás hovoríš ty. Odprosujeme ťa za to, že máme na seba prehnané nároky. Odprosujeme ťa za to, že nevieme prijať samých seba/niektoré svoje vlastnosti/výzor... Odprosujme ťa za to, že sme si o sebe mysleli...**

Teraz si prečítajte podobenstvo ešte raz. Vyzvi účastníkov, aby sa skúsili vžiť do roly samaritána. **Teraz je čas „milovať seba samého, ako blízneho“, prejavíť si lásku, milosrdenstvo, odpustenie. Je to dôležité rozhodnutie a nemôže ho za teba spraviť nik iný. Si obrazom Otca, no tento obraz bol možno veľa krát zranený, dobitý... Týmto rozhodnutím dávaš Otcovi dovolenie, aby ho opäť obnovil.**

Rozdaj na lístkoch účastníkom krátku modlitbu, (najlepšie na farebnom papieri, formát A5, tlač na šírku). Môžete sa ich pomodliť spolu nahlas, v modlitbe odpustenia nechať chvíľku ticha, aby mohli účastníci pomenovať, čo si chcú odpustiť. Ak by to bolo pre tvoju skupinku/stretko/triedu náročné, môžeš im tieto modlitby len vysvetliť a pozvať ich, aby sa k nim vrátili doma, počas osobnej modlitby.

Na záver (po modlitbe) dodaj: **Tvoje milosrdenstvo k sebe samému, k sebe samej a láska Otca spôsobili, že tieto klamstvá a ilúzie, ktoré si napísal pod svoje kráľovské meno, boli zničené, teraz na ich miesto môžeš nalepiť túto modlitbu, slová, ktoré si vyslovil/a, a ktoré Otec berie veľmi vážne. Kedykoľvek sa udeje niečo, čo ťa oberie o úctu a milosrdenstvo k sebe, o vedomie tvojej hodnoty, môžeš sa k nej znova vrátiť.**

Modlitba a rozhodnutie

Nebeský Otče,
vzdnávam, že moja hodnota v tebe je veľká,
nikto a nič mi ju nemôže vziať.
Ty si ma stvoril na svoj obraz,
tvoj Syn za mňa vylial svoju krv
a tvoj Duch ma v krste posvätil.
Dnes sa rozhodujem prijať túto svoju hodnotu.
Priji mam tiež seba samého, seba samu.
Priji mam sa takého/takú aký/á som, takého/takú, ako si ma ty stvoril.
Prosi m ťa, daj mi viac poznať svoju hodnotu, identitu.
Chcem si byť v každej chvíli istý/á, že som dieťaťom Kráľa,
ukáž mi, ako ma vidíš ty sám.
Pane Ježišu, pretože chcem prijať tvoje milosrdenstvo a uzdravenie,
aj ja si dnes odpúšťam... (doplň všetko čo ti Duch Svätý ukáže)
a zmierujem sa so sebou samým/samou v tvojom mene. Amen.

Aktivita 4: MOJA CESTA DO JERICHA

Ciel': Nastaviť si zrkadlo, ako sa ja správam, keď stretnem osobu, ktorá potrebuje pomoc. Žijem si svoje kresťanstvo, alebo prejavujem milosrdenstvo?

Predpokladaná dĺžka trvania: cca 30 min.

Pomôcky:

- písacie potreby;
- vytlačený dotazník pre každého účastníka (str. 13 tejto katechézy).

Poznámky pre učiteľa/animátora: Prečítajte si podobenstvo o milosrdnom samaritánovi. Spýtaj sa účastníkov, či už niekedy boli na mieste toho zbitého človeka. Ako sa cítili? Chceli túto situáciu zmeniť, ale vlastnými silami nemohli? Chýbal im taký samaritán? Po diskusii uveď aktivitu, ktorá im pomôže zistiť, kým sú oni pre svoje okolie.

- Rozdaj mladým dotazník a pero, popros ich, nech zatvoria oči a počúvajú, čo im budeš hovoriť.
- Začni slovami: **Chystáš sa na cestu, ideš zo svojho Jeruzalema do Jericha (napr. do školy, k priateľom,...). Hľadáš tašku. Skontroluješ, či v nej máš všetko, čo potrebuješ. Ako obvykle v nej nachádzaš tieto veci:** (vyzvi mladých, nech napíšu, čo obvykle nosia v taške/kabelke ku 1. obrázku)
- Mladí si znova zatvoria oči a ty pokračuj: **Tašku prehodiš cez plece, zatváraš dvere a kráčaš po ceste. Stretávaš priateľov, ktorých pozdravíš. Na zastávke čakáš na autobus, keď tu vidíš bezdomovca, ktorý žobre. Ako zareaguješ?** (Nechaj mladých, aby odpovedali na otázky pri 2. obrázku.)
- Čítaj ďalej a mladí majú znova zatvorené oči: **Už prichádza autobus. Sadáš si k oknu a na ďalšej zastávke si k tebe prisadne starká. Začína rozhovor. Ako zareaguješ?** (Nechaj mladých, aby odpovedali na otázky pri 3. obrázku.)
- Čítaj ďalej a mladí majú znova zatvorené oči: **Vystúpiš z autobusu a kráčaš cez prechod. Ciel' máš už na dohľad, keď vidíš starého pána, ktorý ledva stojí na nohách. V ruke má ťažkú tašku s nákupom a snaží sa dostať domov. Už nevládze, taška je stále ťažšia a jeho nohy slabšie. Ako sa zachováš?** (Nechaj mladých, aby odpovedali na otázky pri 4. obrázku.)
- Po vyplnení dotazníka začni diskusiu:
 - Ako ste sa zachovali k bezdomovcovi? Našli by ste v taške niečo, čím by ste mu pomohli? Nosíte v taške samé „nepotrebné“ veci alebo aj užitočné? Napr. keksík, jablko, ... Bezdomovcovi sa dá pomôcť aj inak, ako peniazmi, len na to musím byť pripravený.
 - Prekážala vám starká v autobuse? Porozprávali by ste sa s ňou?
 - Pomohli by ste starému pánovi s nákupom???
 - V koľkých prípadoch ste si radšej hľadali výhovorku, než spôsob, ktorým by ste im pomohli?
 - Zažili ste už aj iné situácie, v ktorých ste mohli pomôcť? Ako ste sa zachovali?
- Diskusiu je dobre ukončiť povzbudením mladých, že aj keď počas vyplňania dotazníka zistili, ako v mnohých prípadoch neboli milosrdným samaritánom, stále majú šancu to zmeniť. Na záver ich povzbud', nech sa „pozerajú hore“, pretože Boh mení ľudí skrze modlitbu. **Pomodlite sa spolu Žalm 112.**

Moja cesta Dotazník

- Hľadám v taške slúchadlá, aby som sa tváril, že nevnímam.
- Začnem sa modliť, aby ku nešiel mne.
- Začnem sa hrať s mobilom
- Prejdem na druhú stranu cesty.
- Vynadám mu, nech neotravuje ľudí.
- Hľadám v taške, čo by som mu mohol dať.
- Ak si niečo našiel, uveď čo...
- Iné (doplň)

- Otočím sa k oknu a tvárim sa, že nepočujem.
- Odpoviem jej, ale takým tónom, že pochopí môj nezáujem.
- Presadnem si na iné miesto.
- Hanbím sa, tak na ďalšej zastávke vystúpim.
- Rázne jej poviem, nech mi dá pokoj.
- S pokojom sa s ňou porozprávam.
- Iné (doplň)

- Zrýchlím, aby ma nedobehol a tvárim sa, že ho nevidím.
- Poviem mu, nech nezavadzia, veď sa ponáhľam.
- Ospravedlním sa sám pred sebou tým, že nemám čas.
- Oslovím ho, či mu môžem pomôcť prejsť na druhú stranu.
- Pomôžem mu a opýtam sa ho, kam má namierené...
- Iné (doplň)

*Blahoželám,
prišiel si do svojho Jericha.*

Z prameňa milosrdenstva *Úryvky z Denníčka svätej Faustíny o ilúziách v duchovnom živote a o službe bližným.*

1401 Viem dobre, že čím je dielo krajšie a väčšie, tým strašnejšie búrky budú proti nemu zúriť.

1023 Začula som v duši hlas: „Dcéra moja, viac sa mi páčiš, keď z poslušnosti a z lásky ku mne ješ pomaranče, akoby si sa z vlastnej vôle postila a umŕtvovala. Duša, ktorá ma veľmi miluje, musí a má žiť podľa mojej vôle. Poznám tvoje srdce, že ho nič neuspokojí, jedine moja láska.“

1086 Hoci pokusenia sú silné a mojej duše sa zmocňujú veľké pochybnosti a je už len krôčik k znechuteniu, Pán posilňuje moju vôľu, o ktorú sa ako o skalú rozbíja všetko úsilie nepriateľa. Vidím, že Boh mi udeľuje veľa posilňujúcej milosti, ktorá ma stále podopiera. Som veľmi slabá a za všetko vďačím len Božej milosti.

1092 Dnes, keď ma obklopila Božia veleba, moja duša poznala, že Pán, hoci je veľký, má zaľúbenie v pokorných dušičkách. Čím väčší sa duša uponíži, tým láskavejšie sa k nej Pán približuje.

1153 Keď som sa modlila pred Najsvätejšou sviatosťou, zrazu ustúpilo moje telesné utrpenie a počula som v duši hlas: „Vidíš, že ti môžem dať všetko v jednej chvíli, mňa neobmedzujú nijaké zákony.“

1094 Pochopila som, poznala a dávno tým žila, že ak duša úprimne miluje Boha a je s ním vnútorne zjednotená, vtedy, aj keby žila v ťažkých vonkajších podmienkach, nijaká sila nemôže spútať jej vnútro. Aj uprostred skazenosti môže byť čistá a nedotknutá, lebo veľká Božia láska ju posilňuje v boji.

1448 „Aj keby duša bola ako rozkladajúca sa mŕtvola, a aj keby z ľudského pohľadu už nebolo pre ňu vzkriesenia a všetko bolo už stratené, nie je tak u Boha. Zázrak Božieho milosrdenstva vzkriesi takú dušu v celej plnosti.“

1470 Ó, ako dobre, že Ježiš nás bude súdiť podľa nášho svedomia, a nie podľa ľudských rečí a súdov.

663 Ježišu môj, viem, že o veľkosti človeka svedčia skutky, a nie slová ani city.

1029 „Dcéra moja, urobila si mi väčšiu radosť tým, že si mi poslúžila, ako keby si sa dlho modlila.“ Odpovedala som: „Veď nie tebe, ó, môj Ježišu, som poslúžila, ale tomu chorému.“ Pán mi odpovedal: „Áno, dcéra moja, čokoľvek robíš pre bližných, robíš pre mňa.“

Pre MILOSRDNÝ ROK pripravili: sestry z Kongregácie Matky Božieho milosrdenstva, KMBM.

Adorácia Kto je môj blížny?

Pieseň (počas nej kňaz alebo diakon vyloží Oltárnu sviatosť)
Tebe patrí chvála (alebo iná vhodná pieseň pred Eucharistiou)

Úvod

Vo Svätom písme čítame, ako Boží služobník Mojžiš žiadal od Pána, aby mu zjavil svoju slávu (Ex 33, 18). Pán vyplnil túto jeho prosbu. Keď Pán pred ním prechádzal, volal: „Pán, Pán je milostivý a láskavý Boh, zhovievavý, veľmi milosrdný a verný.“ Vtedy sa Mojžiš vrhol na zem a klaňal sa mu.

V tejto chvíli sme my pre tebou a ty, Pane, k nám prichádzaš vo Sviatosti Oltárnej a zjavuješ nám svoju slávu, ty, ktorý si milosrdenstvo, láska a zľutovanie. Klaniame sa ti, ako sa ti klaňal Mojžiš; vyznávame svoje previnenia a prosíme o odpustenie, ako prosil kráľ Dávid, keď spáchal hriech; ospevujeme tvoju priazeň a stálu náklonnosť, ako ju ospevala Panna Mária vo svojom chválospeve.

Biblický úryvok – (Lk 10, 25 – 37)

Zamyslenie

Pane, koľkokrát sa správame ako ten znalec zákona. Chceme od teba, aby si v našom postoji k druhým stanovil, čo ešte musíme a čo už netreba robiť, aby sme stále pred tebou a druhými vyzerali dobre.

Ty nechceš, aby sme upadli do rutiny a stereotypu. Prevraciaš náš život naruby. Dávaš nám príklad vlastného života, na ktorom nás učíš, že blížnym je každý, kto sa ocitne v núdzi. Neraz sa podobáme kňazovi a levitovi a prechádzame okolo druhých bez povšimnutia, ba dokonca, Pane, aj okolo teba samotného.

Teraz sme tu pred tebou a chceme sa zmeniť. Chceme byť ako ty. Ty si nečakal, ako sa k tebe zachovajú iní, ty si plnil Otcovu vôľu. Stal si sa pre nás chlebom, aby sme nasýtený týmto nebeským pokrmom aj my plnili Božiu vôľu.

Spytovanie svedomia (potom nasleduje chvíľa ticha)

- Usiluješ sa v sebe očisťovať obraz, na ktorý si bol stvorený?
- Nevytváraš si boha podľa svojich predstáv?
- Si náročný na seba a snažíš sa vo svojej viere rásť, alebo si vyberáš minimálne požiadavky?
- Možno niekto potreboval pomoc a ty si úmyselne napr. nezdvihol telefón, neodpovedal si na email a pod.?
- Dokonca si hľadal výhovorky, prečo si tak konal?
- Je niekto v tvojom okolí, s kým sa nerozprávaš alebo sa mu úmyselne vyhýbaš?
- Vieš, čo máš konať, ale svoju nečinnosť zdôvodňuješ poukazovaním na druhých?
- Žiješ v tomto svete ako Ježišov učeník?
- Nerobíš z Ježišovho evanjelia niečo banálne, čo vlastne ani netreba brať vážne?
- Uvedomuješ si, že Ježiš ti dôveruje?
- Ako zaobchádzaš s touto dôverou?

Prosby

K: Pane Ježišu, chválime Ťa za tvoj dar Eucharistie, v ktorom prebývaš medzi nami a dávaš sa nám ako posila pre náš duchovný pokrm, **chválime Ťa, Pane.**

E: Chválime Ťa, Pane.

K: Pane Ježišu, ďakujeme ti za tvoju láskavosť, ktorou sa skláňaš k nám a odpúšťaš nám naše previnenia, **ďakujeme ti, Pane.**

E: Ďakujeme ti, Pane.

K: Pane Ježišu, prosíme Ťa o odpustenie, ak sme neboli blížnymi tomu, kto sa ocitol v núdzi, **Pane, odpusť nám.**

E: Pane, odpusť nám.

K: Pane Ježišu, pomáhaj nám byť vo svete svedkami tvojho evanjelia, **Pane, vyslyš nás.**

E: Pane, vyslyš nás.

Chválospev

Oslavujte Pána, lebo je dobrý,

lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

On stvoril každého z nás,

lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

Je náš Otec, ktorí nás miluje takých, akí sme,

lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

Poslal nám svojho Syna, ako nášho Pána, Učiteľa a brata,

lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

Dáva nám svojho Svätého Ducha, Tešiteľa a Zástancu,

lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

Chce, aby sme v tomto svete žili ako Jeho deti a boli svedkami Jeho lásky,

lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

A aby sme konali pokánie a navzájom si odpúšťali,

lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

**Sláva Otcu i Synu
i Duchu Svätému.**

**Ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz i vždycky
i na veky vekov. Amen**

Pieseň

Ctíme túto sviatosť slávnú

Modlitba pred požehnaním

Dobrotivý Bože, odpusť nám chvíle,

**keď sme v našej viere boli minimalistami, lebo by to narušilo naše pohodlie,
keď sme trvali na našej predstave o tebe, aby sme nemuseli opustiť hriech.**

Prejav aj teraz svoju všemohúcnosť a zmiluj sa nad nami.

Nech tvoje zľutovanie nám pomôže,

**aby sme boli dôveryhodnými svedkami Evanjelia tvojho Syna, Ježiša Krista,
ktorý s tebou žije a kraluje na veky vekov.**

Amen.

Pre MILOSRDNÝ ROK pripravil: František Trstenský.